

Saksmappe til TF møte 22. oktober 2020

Møte i Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) 22. oktober 2020 kl. 16.00. Møtet avholdes som teams-møte.

Saksliste:

Sak 65/2020: Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak 66/2020: Valg av 2 protokoll underskrivere

Sak 67/2020: Dommen i saken mellom fiskeforeningene i Tana og Staten

Sak 68/2020: Laksebreveiere i Tanavassdraget SA, søknad om driftsstøtte og støtte til rettsak mot staten.

Behandling:

Sak 65/2020: Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak 66/2020: Valg av 2 protokoll underskrivere

Sak 67/2020: Dommen i saken mellom fiskeforeningene i Tana og Staten

Saksfremstilling:

I juli 2019 stevnet Laksebreveierne i Tanavassdraget SA (heretter LBT) og Deanučázádaga Luossabivdosearvi – Laksefiskeforeningen for Tanavassdraget (heretter LFT) staten, for inngåelse av Tanaavtalen med Finland, med tre fiskeforskrifter i september 2016.

Saken gjelder: gyldigheten av tre forskrifter:

- forskrift 11. mai 2017 nr. 557 om fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning,
- forskrift 11. mai 2017 nr. 558 om fiske i Tanavassdragets nedre norske del og
- forskrift 11. mai 2017 nr. 559 om fiske i norske sidevassdrag til Tanaelva, Anárjohka og Skiehččanjohka.

Det er spørsmål det foreligger saksbehandlingsfeil og/eller materielle mangler som medfører at de tre nevnte forskriftene er ugyldige.

Dom i saken ble avsagt 9. oktober 2020 i Øst-Finnmark tingrett. Staten v/Klima- og miljødepartementet ble frifunnet og vant saken fullt ut. Sakskostander ble ikke tilkjent.

Dommen berører også TFs fremtidige driftsgrunnlag. Både Regjeringsadvokaten og dommeren har en snever tilnærming til TFs rolle i forvaltningen.

Ett av saksøkernes påstandsgrunnlag var:

- avtalen og forskriftene fratrar lokalbefolkningen deres rett til å forvalte fisket

“Tanaforskriften er først og fremst en forskrift om utøving av fisket og forvaltning av fiskerettigheter. Forskriften omhandler i liten grad direkte ressursforvaltning”, jf. s. 10.

På s. 32 i rettens vurdering;

“Retten forstår saksøkernes anførsel slik at det ser spørsmålet er om avtalen med Finland fratrar TF det ansvaret de har for oppsyn med fisket etter tanaforskriften § 12 og/eller deres rett til å innskrenke adgangen til fisket etter tanaforskriften § 10. Forskriften om lokal forvaltning av fisk og fiske i Tanavassdraget er først og fremst en forskrift om utøving og forvaltning av rettigheter. Forskriften omhandler i liten grad direkte ressursforvaltning.”

Nevnte tolkninger fra saksøkte og Retten, er ikke inntatt i dommen. TF har likevel bedt om juridisk vurdering fra Advokatfirmaet Haavind AS, hvorvidt det er grunnlag for TF å ta rettens vurdering her om TFs rolle i forvaltningen av Tanavassdraget videre. Den juridiske vurderingen fremlegges til møtet.

Direktørens innstilling:

Den juridiske vurderingen fra Advokatfirmaet Haavind AS gjennomgås ved møtet.

Budsjettpost kjøp av juridisk bistand i budsjett 2020 økes tilsvarende med leveringene.

Budsjettpost møtegodtgjørelser reduseres tilsvarende.

Vedtak:

Sak 68/2020: Laksebreveiere i Tanavassdraget SA, søknad om driftsstøtte og støtte til rettssak mot staten

Saksfremstilling:

Laksebreveiere i Tanavassdraget SA søker om kr. 200 000 i driftsstøtte for 2020, og til å slutføre rettsaken mot staten. LBT og LFT har gjennomført rettsaken som var anlagt mot staten, men det gjenstår utgifter til å sluttbehandle dommen som vil foreligge denne høsten.

Rettsaken mellom LBT, Deanučázádaga luossabivdosearvi og Staten gjelder gyldigheten av tre forskrifter:

- Forskrift 11. mai 2017 nr. 557 om fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning,
- Forskrift 11. mai 2017 nr. 558 om fiske i Tanavassdragets nedre norske del og
- Forskrift 11. mai 2017 nr. 559 om fiske i norske sidevassdrag til Tanaelva, Anárjohka og Skiehččanjohka.

Dom i saken ble avsagt 9. oktober 2020 i Øst-Finnmark tingrett. Staten v/Klima- og miljødepartementet ble frifunnet og vant saken fullt ut. Sakskostander ble ikke tilkjent.

Forhandlinger om nye fiskeforskrifter

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) foreslo i juni 2019 til Klima- og miljøministeren om nye reforhandlinger av avtalen med Finland om fisket i Tanavassdraget.

Klima- og miljødepartementet avholdt 19. desember 2019 et forberedende møte med det finske skog- og jordbruksdepartementet angående endringer i de felles fiskereglene for Tanavassdraget. Bakgrunnen for møtet var at Klima- og miljødepartementet tidlige høsten 2019 fremsatte et ønske om å endre fiskereglene, i tråd med Tanaavtalen artikkel 5(2).

I forkant av dette møtet ble det avholdt formøter med Tanavassdragets fiskeforvaltning og Sametinget, hvor departementet fikk nyttige innspill som ble tatt videre til møtet med Finland.

I møtet med det finske departementet ble det besluttet å starte en prosess for å gjennomføre ønskede endringer i de felles fiskereglene. Disse endringene må være klare til å tre i kraft i mai 2022, når de någjeldende fiskereglene utløper. Nye fiskeforskrifter må være ferdig fremholdt innen mai 2021.

Den norske delegasjonen til forhandlinger om ny overenskomst (evt. reforhandling av deler av avtaler fra 2017) mellom Norge og Finland om fiske mv. i Tanavassdraget avholdt første forberedende møte 5. mars 2020. Etter dette er det avholdt ytterligere fem forberedende møter, før norsk - finske forhandlinger startet 16. juni i år. Etter dette er det avholdt to forhandlingsmøter med Finland og tre møter i norsk delegasjon. Etter de tre forhandlingsmøter som er avholdt, tyder det på over ½-parten av bestemmelsene i fiskeforskriften for grenseelvestrekningen kan bli endret. Endringer her, vil også påvirke til endringer i tilsvarende bestemmelser i de norske forskriftene.

Etter at Norge og Finland åpnet nye forhandlinger om endringer i fiskeforskriften for Tanaelvas grenselvstrekning i juni i år, er det noe overraskende at Staten ikke har tilbudt fiskeforeningene i Tana, om en omforent løsning i tvistesaken.

Økonomi

Inntekter fra salg av fiskekort benyttes av Tanavassdragets fiskeforvaltning i samsvar med forskriftens formål, jf. § 2, herunder til overvåking av fiskebestandene, tilrettelegging av fisket, oppsyn og administrasjon.

Etter forskriftens § 11 andre ledd skal inntektene fra salg av fiskekort avsettes på et disposisjonsfond for Tanavassdragets fiskeforvaltning. Disposisjonsfondet skal benyttes til å finansiere de oppgavene som er pålagt forvaltningsorganet.

Avsetting til fond

Deler av driftsmidlene for det enkelte år skal settes av til et avsetningsfond som sikkerhet for fremtidig forvaltning og drift. Fondet kan også benyttes til ekstraordinære tiltak, og skal i slike tilfelle bygges opp til opprinnelig beløp så raskt så mulig, jf. forskriftens § 11 tredje ledd. Ubrukte driftsmidler det enkelte år skal fordeles med 75 % til de fiskeberettigede, jf. § 3, og 25 % til avsetningsfondet.

Etter behandling ved TF møte i september i fjor, fikk LBT SA innvilget et tilskudd på kr. 200 000,- Tilskuddet ble fordelt med kr. 100 000 til drift og kr. 100 000 til pågående rettsak mot staten i forbindelse med Tanaavtalen. Tilskuddet belastes fondskontoen. Etter forskriftens ordlyd, tyder det på at 2019 bevilgningen med vedtaket, var i strid med § 11 i Tanaforskriften, jf. avsnittet over her.

I TFs andre driftsperiode (2016 - 19) ble det tildelt tilskudd til lag og foreninger for kr. 1 043 551,- Til sammenligning ble det i samme periode til de fiskeberettigede etter § 3 avsatt kr. 315 000,-, eller 30 % av det som er utbetalt til fiskeforeningene.

Tabell: Bevilgete tilskudd 2016 – 19. Tabella: Juolluduvvon doarjagat 2016 – 19, fra TFs driftsrapport 2015-2019 s. 50

Tildelte tilskudd	2016	2017	2018	2019	Sum
	588				1 043
Driftstilskudd/ andre tilskudd	551	100 000	105 000	250 000	551

Ved fellesmøtet i oktober 2019 ble det gitt en orientering om TFs drift og resultatutvikling i perioden. Ved fellesmøtet ble det reist kritikk både mot økonomistyringen og disposisjonene i TFs andre driftsperiode.

I LBTs søknad om tilskudd, er lagets regnskap for 2019 og budsjett 2020 vedlagt. Etter balansen er egenkapitalen på kr. 409 000 ved årsskiftet. Pr. 31.12.2019 er det oppgitt at LBT SA har 258 andelshavere. I Tana og Karasjok kan lag med slik oppslutning regnes som store lag.

Etter tilsendt årsregnskap, har ikke LBT hatt egne inntekter av innskudd fra laksebreveierne, eller medlemskontingent hverken i 2018 eller i 2019.

Da LBT i perioden 1989 – 1994, var i rettsapparatet, først i en sak fra/mot en annen fiskeforening i Tana, og senere mot Staten, samlet LBT årlig inn medlemskontingenter/ andeler fra laksebreveierne.

Det er opplyst fra LBT, at laget hittil har brukt ca. kr. 650 000,- rettsaken mot staten.

TF behandlet budsjett 2020 ved februar møtet i år. I 2020 budsjettet, ble ikke støtte til lag og foreninger medtatt.

Foreløpig regnskap pr. 30. september

Resultatutvikling, regnskapet viser en omsetning hittil i år på kr 5 001 000 mot kr. 5 615 000 hittil i fjor. Dette er en nedgang på kr. 614 000 mot fjorårets omsetning.

Etter foreløpig regnskap pr. 30. september, har TF kr. 300 000,- + tilskudd til prosjekter til disposisjon for siste kvartals drift i år.

Det omsøkte formålet er ikke tilskudds berettiget etter forskriften. TF kan definere at driftstilskudd til fiskeforeninger er viktig for å motivere til god og bærekraftig forvaltning av fiskebestandene i Tanavassdraget. Et tilskudd til en fiskeforening, reduserer tilsvarende det beregningsgrunnlaget som skal avsettes til de fiskeberettigede jf. § 3, ved et positivt årsresultat.

LBT oppgir at de har 258 andelshavere, hvilket utgjør 75 % av de registrerte fiskeberettigede pr. 31.12.2019 etter § 3. Et tilskudd av den størrelsesorden som er omsøkt, kan gå via de fiskeberettigede. Etter vurdering av forskriftens § 11, vil annen bruk av midler som påvirker årsresultat gå via de fiskeberettigede, ved at hver enkelt laksebreveier godkjenner at deres mulige årlige andel av et årsoverskudd går til en fiskeforening.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning innvilger driftstilskudd kr. 50 000,- for 2020 til Laksebreveiere i Tanavassdraget SA.

Budsjettpost markedsføring i budsjett 2020, reduseres tilsvarende.

Vedtak: